

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/280/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512223712
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Svetlovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1512223712.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a členiek senátu JUDr. Blanky Malichovej a JUDr. Zuzany Mališovej, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 zast. advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č. k. 7C/165/2012 - 99 zo dňa 9. októbra 2014, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V, č. k. 7C/165/2012 - 123 zo dňa 10. decembra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom žalovanej a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že podaním doručeným súdu dňa 25. 1. 2010 navrhol žalobca ako oprávnený podľa § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom na základe poverenia číslo: 5105 025245 vydaného Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 37Er 8475/2006 súdnemu exekútorovi G.. B. M. so sídlom v R., EX 93/2006 dňa 7. 11. 2006 na vykonanie exekúcie na návrh navrhovateľa ako oprávneného doručeného exekútorскому úradu dňa 11. 10. 2006 proti povinnému: C. I.A., nar. XX. X. XXXX na základe exekučného titulu, rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu č. k. SR 2116/06 zo dňa 22. 6. 2006, ktorým bola povinná zaviazaná zaplatiť sumu 33.100,-Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,25% denne zo sumy 32.800,-Sk od 16. 3. 2006 ako aj trovy konania vo výške 7.655,-Sk. Okresný súd Bratislava V žiadosti oprávneného na zmenu exekútora vyhovel a vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora C.. A. L. uznesením zo dňa 19. 11. 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 2. 2. 2011. Súd prvého stupňa konštatoval, že zo zistených skutkových okolností je zrejmé, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu Okresného súdu Bratislava V, keď tento v exekučnom konaní nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v primeranej lehote. Uviedol, že návrhu žalobcu rozhodnúť vo veci medzitýmny rozsudkom nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že tzv. medzitýmny rozsudkom súd rozhoduje o základe veci, čím sa rozumie posúdenie všetkých otázok, ktoré vyplývajú z uplatneného nároku, s výnimkou okolností, ktoré sa týkajú len výšky nároku. Prvostupňový súd poukázal na to, že medzitýmny rozsudok možno vydať len vtedy, ak sú vyriešené otázky, či vznikla škoda, či

došlo k nesprávnemu úradnému postupu a či medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody je vzťah príčiny a následku (príčinná súvislosť). Poukázal na to, že žalobca v konaní vznik škody nepreukázal, nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody a obmedzil sa len na všeobecné tvrdenie v návrhu a náhradu škody uplatňoval ako administratívne náklady, ktorých vyčíslenie vychádza z účtovnej agendy, pričom z dôvodu ochrany osobných údajov, obchodného tajomstva a dôverných informácií, účtovné doklady resp. pracovné a obchodné zmluvy žalobca nepredložil, pričom sa jednalo o veci, v ktorých bolo vydané platné poverenie súdnemu exekútorovi na vymoženie pohľadávky, exekúcia prebiehala u povereného exekútora niekoľko rokov a sám žalobca v iných žalobách o náhradu škody uviedol, že náklady na správu by prešli na súdneho exekútora a boli by pretransformované do trov exekúcie. Z exekučného spisu prvostupňový súd žiadne urgencyie zo strany žalobcu nezistil a žalobca tieto ani nijako nepreukázal. Konštatoval, že samotný nesprávny úradný postup, dĺžka konania posudzovaná izolovane, bez uvádzaných súvislostí, neoprávňuje k záveru, resp. vydaniu medzitýmneho rozsudku o splnení len jednej z podmienok zodpovednosti štátu za škodu. Uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal skutočnosť, že by pôvodný exekútor objektívne nemohol do rozhodnutia súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora na návrh žalobcu pokračovať vo vymáhaní pohľadávok. Súd prvého stupňa mal za to, že žalobca nepreukázal ani splnenie tretieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, keď nepreukázal existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou majetkovou a nemajetkovou škodou. Prvostupňový súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.) a ich náhradu v konaní úspešnej žalovanej nepriznal, keďže jej žiadne trovy nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý z odvolacích dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 O. s. p. žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f), g), h) O. s. p. v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Súdu prvého stupňa vytkol prejednanie veci v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, nakoľko vo veci neboli splnené podmienky podľa § 101 ods. 2 O. s. p., keď žalobca riadne a včas požiadal z dôležitých dôvodov, ktorých existenciu preukázal priloženými listinnými dôkazmi, o zrušenie nariadeného pojednávania a vyslovil, že trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na predmetnom pojednávaní. Uvedeným postupom súdu prvého stupňa došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti konania, keď žalobca nemal možnosť sa vyjadriť k tvrdeniam a dôkazom žalovaného, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal.

Opätovne žalobca poukázal na skutočnosť, že sudcu, ktorému bola vec pridelená náhodným výberom na prejednanie a rozhodnutie veci, je potrebné z konania vylúčiť. Bol názoru, že len samotná okolnosť, že krajský súd nevidel dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Podľa žalobcu je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu o námietke zaujatosti je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach (napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 17. 10. 2012, sp. zn. 11NcC/46/2012-24). Uviedol, že vzhľadom na žalobcom podanú ústavnú sťažnosť pre porušenie práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu, nebolo a nie je prípustné, aby sa pokračovalo v konaní, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. Z uvedeného dôvodu žalobca napadol aj vecnú správnosť výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania. Taktiež uviedol, že meritórne rozhodnutie veci vylúčeným sudcom pritom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj z dôvodu, že v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., proti ktorému je prípustné odvolanie.

V ďalšom žalobca tvrdil, že vo veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. V situácii, kedy bolo vo veci potrebné vykonať dokazovanie listinami založenými v exekučnom spise a za stavu, kedy sa žalovaný vôbec nevyjadril k podanej žalobe, mal súd prvého stupňa žalobcovi umožniť uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým, ale aj právnym otázkam nastoleným samotným súdom v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a výškou spôsobenej škody, a ak tak neurobil a vo veci s konečnou platnosťou meritórne rozhodol, porušil právo žalobcu na kontradiktórny súdny proces. Okrem toho z odôvodnenia rozhodnutia nie je poznateľný pôvod listín, oboznámením ktorých bolo vykonané dokazovanie, t.j. či sa skutočne jednalo o listiny založené v exekučnom spise. Vytkol súdu prvého stupňa, že ignoroval ust. § 153b O. s. p. a vo veci nerozhodol kontumačným rozsudkom, ktorého základom by bol

žalobcom tvrdený skutkový stav, a to aj napriek tomu, že žalovaný na výzvu súdu, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu, nereagoval. Poukázal na to, že súd prvého stupňa ignoroval jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá vznikla z titulu na udržiavanie a správy informačného systému a z titulu výdajov na administratívne spracovanie textov urgencií, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje a v tejto časti je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Nesúhlasil s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník (povinný), nakoľko v prípade, že by došlo k rozhodnutiu súdu o návrhu v zákonnej lehote, náklady na správu by prešli na súdneho exekútora a boli by časom transformované do podoby trov exekúcie. Mal za to, že právnym titulom v danej veci je nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Poukázal na to, že v konaní pred súdom mienil predložiť dôkazy o výške majetkovej škody a to aj prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil, súd prvého stupňa však dokazovanie neprípustne skrátil len na dôkazy vykonávané ex offa, žalobcu nepoučil podľa § 120 ods. 4 O. s. p. a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej. Bol názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vnútorne rozporné, keď súd prvého stupňa napriek tomu, že zistil porušenie práva, nekonštatoval ho a na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy, pričom rozhodnutie založené na skutkovej a právnej chybe súdu nie je v právnom štáte udržateľné.

Odvolačný súd preskúmal vec v medziach dôvodov odvolania, ktorými je viazaný podľa § 212 ods. 1 O. s. p., vrátane konania ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p.), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu žalobcu (§ 120 ods. 1 O. s. p.), zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 132 O. s. p. dospel k správne právnemu záveru, že nárok žalobcu zamietol v celom rozsahu, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že boli splnené všetky zákonné podmienky v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci pre priznanie nároku žalobcu na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy. Obsah odvolania žalobcu nie je spôsobilý spochybniť správnosť právnych záverov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa z hľadiska odvolacích dôvodov, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje zamietajúce rozhodnutie. V konaní nevyplynuli najavo ani také vady konania, ktoré by mali za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia (§ 212 ods. 3 O. s. p.).

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a konštatuje ich správnosť (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

K odvolacej argumentácii žalobcu odvolací súd uvádza, že Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 22. 10. 2012 č. k. 11NcC/121/2012 - 15 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava V vymenovaní v uznesení, medzi nimi aj C.. Y. Š., okrem C.. C. F., nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. Nie je preto dôvodná námietka žalobcu v odvolaní, že vo veci konal a rozhodoval vylúčený sudca. Súčasne odvolací súd v tomto smere poznamenáva, že ústavná sťažnosť žalobcu proti predmetnému rozhodnutiu bola v čase rozhodovania súdu prvého stupňa Ústavným súdom Slovenskej republiky odmietnutá pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie (IV. ÚS 388/2013 - 11 zo dňa 20. 6. 2013).

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa vo veci stanovil termín pojednávania na deň 9. 10. 2014. Právny zástupca žalobcu písomným podaním doručeným súdu dňa 2. 10. 2014 zaslal návrh na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu a zároveň navrhol, aby konanie prerušil a to až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd a ktorej dôsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu vo veci nevylúčenia sudcu povereného prejednávaním veci. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že žalobca o odročenie pojednávania nepožiadaval a svoju neprítomnosť na ňom neospravedlnil. Je preto nepravdivé tvrdenie žalobcu v odvolaní, že riadne a včas požiadaval o odročenie pojednávania. Nakoľko žalobca svoju neúčast' na pojednávaní konanom dňa 9. 10. 2014 neospravedlnil a nepožiadaval o odročenie pojednávania, bol správny postup súdu prvého stupňa, ktorý dňa 9. 10. 2014 v zmysle §

101 ods. 2 O. s. p. pojednával v neprítomnosti žalobcu. V predmetnej veci, ako už bolo uvedené vyššie, takúto ústavnú sťažnosť žalobcu ústavný súd odmietol, a to v čase, kedy rozhodol súd prvého stupňa, resp. v čase doručenia predvolania na pojednávanie právneho zástupcovi žalobcu. Z toho vyplýva, že prípadný dôvod na odročenie pojednávania nebol daný, keďže v čase doručenia predvolania na pojednávanie bolo právneho zástupcovi žalobcu už niekoľko mesiacov zrejmé, že jeho ústavná sťažnosť bola odmietnutá. I vzhľadom na to súd prvého stupňa nepochybil, keď dňa 9. 10. 2014 pojednával a rozhodol v neprítomnosti žalobcu (§ 101 ods. 2 druhá veta O. s. p.).

Žalobca v ďalšom uviedol, že si nechal vypracovať znalecký posudok ohľadom výšky škody a že súd prvého stupňa mu nedal priestor predložiť tento dôkaz v konaní, keďže bez splnenia podmienok konal a rozhodol postupom podľa § 101 ods. 2 O. s. p.. V tomto smere odvolací súd (okrem vyššie uvedeného, t. j., že súd prvého stupňa správne postupoval v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p.) uvádza, že súd prvého stupňa súčasne nebol povinný dopĺňať dokazovanie znaleckým posudkom vypracovaným na požiadanie žalobcu, pretože ho žalobca do spisu nezaložil a súd prvého stupňa bol v zmysle § 101 ods. 2 druhá veta za bodkočiarkou O. s. p. povinný prihliadnuť iba na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Pokiaľ ide o znalecký posudok odvolací súd je toho názoru, že nevykonanie dokazovania oboznámením jeho obsahu by vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nespôsobilo nesprávnosť napadnutého rozsudku.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu majetkovej škody, nakoľko paušálne vyčíslenie nákladov na správu a udržateľnosť pohľadávky bez ďalšieho, dôkazom o vzniku a výške škody nie je. Napokon žalobca ich vynaloženie v konkrétnom prípade rovnako nepreukázal, čím neuniesol dôkazné bremeno v konaní.

Odvolací súd má za to, že pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu v peniazoch, nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy nemôže byť nárokom v zmysle § 17 ods. 2, 3 zák. č. 514/2003 Z. z., pretože takýto nárok môže vzniknúť iba fyzickej osobe. V tejto časti preto zrejmé ide o nárok na ochranu pred neoprávneným zásahom do dobrej povesti právnickej osoby v zmysle § 19b ods. 3 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd je toho názoru, že v konaní nebolo preukázané, že by nesprávnym úradným postupom žalovanej došlo k neoprávnenému zásahu do dobrej povesti žalobcu. Treba uviesť, že žalobca v konaní ani netvrdil, že by v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu došlo k neoprávnenému zásahu do jeho dobrej povesti. Navyiac, takýto zásah je už pojmovo vylúčený, keďže vyššie popísaná nečinnosť exekučného súdu predsa nemôže mať vplyv na povest' žalobcu.

Napokon neobstojí argument žalobcu o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku. Napadnutý rozsudok je podľa odvolacieho súdu preskúmateľný, pretože obsahuje dôvody, resp. argumentáciu, pre ktoré súd prvého stupňa dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby, rovnako obsahuje ustanovenia právnych predpisov, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav veci a tieto aj náležite interpretoval. Súd prvého stupňa teda venoval náležitú pozornosť nielen zisťovaniu rozhodujúcich skutkových okolností, ale aj vec náležite právne posúdil a svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods.1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť v lehote troch dní súdny poplatok za odvolanie v sume 20,- eur. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie. Uviedol, že podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej ako sú odvolanie, dovolanie a pod.. Mal za to, že podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu a preto súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku a preto nemohol byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Bol názoru, že ak je účastníkovi konania ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, ide o zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolačný súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa § 2 ods. 4 veta prvá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 2 veta prvá a druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Návrhy (odvolania, dovolania) sa spoplatňujú ku dňu ich podania a podľa sadzobníka súdnych poplatkov, účinného ku dňu podania návrhu.

Podľa položky 1 bod 3 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej.

Súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené (§ 1 ods. 1, 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov; ďalej len zákon). Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný (§ 2 ods. 1 písm. a/, ods. 4 zákona). Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ, dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v dovolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 veta prvá, druhá zákona). Poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti. Ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok, alebo ktorým sa schválil zmier (§ 8 ods. 1, 4 zákona). Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona bolo vypustené písm. c/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom) s účinnosťou od 1. 1. 2006 zákonom č. 621/2005 Z. z. S účinnosťou od 1. 7. 2007 bolo zákonom č. 273/2007 Z. z. do § 4 ods. 1 zákona vsunuté písm. k/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom), ktoré bolo (písm. k/) z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona vypustené zákonom č. 286/2012 Z. z., s účinnosťou od 1. 10. 2012. Z dôvodovej správy k zákonu č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že sa týmto opatrením reaguje na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na súdoch, v ktorých sú predmetom sporu istiny v sumách nezriedka presahujúcich milióny eur bez toho, aby nároky žalobcov mali oporu v zákone. Oslobodenie od súdneho poplatku v súdnom konaní o náhradu škody má pre súdy v konečnom dôsledku za následok výrazný nárast sporovej agendy, keďže v štádiu predbežného prerokovania nároku v konaní pred ústredným orgánom štátnej správy nie je možné nárokom žiadateľov z dôvodu právnej neopodstatnenosti vyhovieť s tým, že pokiaľ sa v súdnom konaní preukáže nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, prípadne jeho nesprávny úradný postup a štát bude zaviazaný na náhradu škody, úspešnému navrhovateľovi v rámci náhrady trov konania súd prizná i náhradu trov na zaplatenom súdnom poplatku. Žaloby sa budú spoplatňovať podľa položky č. 1 sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov (ďalej len sadzobník) a upravuje spôsob výpočtu súdneho poplatku z návrhu na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba. Podľa prvej vety bodu 3 poznámky k položke č. 1 sadzobníka poplatky

podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej (v dôsledku zmeny zákona č. 71/1992 Zb. uskutočnenej zákonom č. 465/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2009). Za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je určená osobitná sadzba, v sume 20 eur (položka č. 7a sadzobníka; od 1. 10. 2012). Z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 9. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 9. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 9. 2012 (§ 18ca zákona).

V ustanovení § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, ako správne uviedol aj žalobca v podanom odvolaní. Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Poplatok za návrh, odvolanie, dovolanie možno vyrubiť len tomu, koho zákon č. 71/1992 Zb. za poplatníka výslovne (jednoznačne) označuje, resp. komu poplatkovú povinnosť za návrh, odvolanie, dovolanie explicitne ukladá (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 11. 2010, č. k. IV. ÚS 387/2010 - 38).

V posudzovanej veci sa žalobca žalobou podanou na súd prvého stupňa dňa 27. 9. 2012 domáhal náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. a dňa 20. 11. 2014 podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 9. 10. 2014, č. k. 7C/165/2012 - 99.

Od 1. 10. 2012 súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nepožíva vecné oslobodenie od súdnych poplatkov a preto pokiaľ aj žalobca podal návrh na začatie konania pred dňom 1. 10. 2012, jeho časť, odvolacie konanie, bolo nepochybne začaté po 1. 10. 2012.

Z vyššie uvedeného výkladu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca rozlišuje medzi návrhom na začatie konania, odvolaním, dovolaním a vysvetlil, že v prípade, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní.

V posudzovanej veci bolo odvolacie konanie začaté po 1. 10. 2012 a preto žalobcovi vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za podané odvolanie podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania; výška poplatku za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa je v rovnakej sadzbe ako poplatok z návrhu na začatie konania (po 1. 10. 2012), pričom za irelevantnú je potrebné považovať skutočnosť, že v sadzobníku nie je uvedená povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vydaného v konaní o náhradu škody, náhradu nemajetkovej ujmy, podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko úplne iná situácia by bola v prípade, ak by naďalej aj po 1. 10. 2012 sa na konanie o náhradu škody, nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vzťahovalo vecné oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol vecne a právne správne, keď odvolateľovi (žalobcovi) vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 7C/165/2012 - 99 zo dňa 9. 10. 2014 s tým, že prvostupňové uznesenie spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 167 ods. 1, § 169 ods. 1 O. s. p., a zároveň je z neho zrejмый nezameniteľný a nespochybniteľný dôvod vyrubenia súdneho poplatku, jeho výška, čas ako i platobné miesto pre splnenie poplatkovej povinnosti.

Odvolací súd v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok odkazuje na právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovený v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenie, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť za podané odvolanie a vyhotovenie jeho rovnopisu s prílohami urobeného elektronickými prostriedkami súdny poplatok podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.